

Neboj mami, my to zvládneme

A uběhlo deset let a my jsme to nezvládli. Nebo vlastně zvládli, ale jinak, než bychom si mysleli, že zvládneme. Převrátil se mi svět, když jsem poprvé četla diagnózu mé matky a věděla jsem, co stálo za těmi deseti lety v mém životě, kdy jsem byla sama. Propast, do které jsem padala, se zdála býti černá a nekonečná. Poprvé jsem sáhla po zakázaném ovoci a ocitla se na druhém konci bariéry. Život se mi změnil, ale já nedovedla jít dál. Jak se hledá v životě slunečnice naděje, když cítíme, že nikam nepatříme?

„Mami! Mami! Podívej, strašně bych Ti to chtěla říct, co se mi dnes stalo ve škole.“ Dostala jsem jedničku a paní učitelka mě pochválila. Jenže pak se mi spolužáci smáli, že jsem šprt a moji novou růžovou mikinu, kterou mi máma koupila, mi hodili do odpadkového koše a na to kydli jogurt. Brečela jsem jako želva, celý den, než jsem přišla domů. Chtěla jsem o tom s někým mluvit, brečet na rameno mé mámě a cítit, to že mě někdo zachrání. Nikdo mě nezachránil. Nikdo pro mě nebyl. A doma mě přivítala ve dveřích babička s brekem, že moji mámu dnes odvezli do psychiatrické léčebny. Bylo mi 10 let. V ten moment jsem ztratila jako dítě veškeré iluze a chtěla jsem strašně dospět. Chtěla jsem dospět, protože jsem nechtěla cítit tu bezmoc, kterou jsem cítila jako malá desetiletá holka, které odvezli matku na psychiatrii. Bude to skoro deset let a vidím to jako by se to stalo včera. Jako by živé obrazy v mém hlavě dostaly křídla a pokaždé vylezly, když jsem byla na dně.

Babička mě hodila do vody plné máminé nemoci a chtěla, abych se sama naučila plavat. „Víš, Nelinko, mamka to žití nějak nezvládla. Ale ty musíš být silná, nesmíš dopadnout jako ona.“ Opakovala mi do mých 15 let. Neměla jsem nikoho. Ale nejvíc jsem chtěla, abych měla normální mámu, které mohu všechno říct. Všechny ty bolístky, které se mi ve škole dějí. To, proč mě moji spolužáci šikanují a já jsem největší outsider naší třídy. Otce jsem v té době neznala. Najednou jediný člověk, který mi zbyl, byla moje babička, která se snažila zachraňovat celý můj svět. Možná právě proto jsem si s babičkou nikdy nebyla schopná vytvořit důvěřivý vztah, který by vnučka se svojí babičkou měla mít. Babička byla až moc přísná a podezřivá. Musela jsem před ní tajit každý můj krok. Celé dětství, až do mých 15 let jsem trávila pouze ve škole a celé odpoledne poté doma. Nikam jsme nejezdili. Nic jsme nepodnikali. Občas mě děda vytáhl do Sokola, kam jsem chodit nechtěla, protože jsem neuměla zapadnout do kolektivu dívek, které do Sokola chodí od věku 3 let. Otázky, kde mám tátu a mámu jsem slýchávala denně, a dokonce i od naší třídní učitelky na základní škole. Bylo to peklo. Nejtemnější období mého dětství. Měla jsem na matku zlost, ale zároveň jsem byla velmi zvědavá a chytré dítě, takže jsem toho chtěla hrozně moc dokázat. Mým snem v životě bylo, vyléčit mámu. To se mi nikdy nepovedlo. Trávila jsem veškerý volný čas na internetu a nedocházelo mi, jak mi utíká dětství. Ze školy jsem nosila samé jedničky, protože jsem chtěla babičce dělat radost. Škola pro mě znamenala celý svět.

A pak se máma vrátila z léčebny domů. Byl rok 2015 a její cesta z léčebny směřovala rovnou za prací do Itálie. Myslela jsem si, že jsem ztratila mámu. Dnes myslím, že jsem ji tehdy opravdu ztratila. My jsme si poté, až když mi bylo čerstvých 18 let, tu cestu k sobě našly, ale trvalo to dlouho. Matka nebyla v pořádku a já ji to nedokázala odpustit. Nedokázala jsem jí odpustit to, že mě nechala v tom světě samotnou. Že mě nezachránila.

Nezažila jsem stabilitu. Projevilo se to na mně v pubertě, kdy jsem neviděla slunečnici v životě, která by mi dávala ten prapor naděje do života. Začala jsem randit s chlapci až moc brzo. Bylo mi 13 let, když jsem poprvé našla dětskou útěchu a zamilovala se. Nebyl to příjemný

zážitek, ale z dnešního pohledu chápu, proč jsem do toho šla tak brzo. První sex jsem s ním měla ve 13 letech. Nepamatuji si ten zážitek. Ale jsem ráda.

Po čase si člověk uvědomí, že jsou situace někdy tak těžké a tíživé, že se jich mozek zalekne a jako ochrannou reakci, je vymaže z našich vzpomínek.

O několik let později jsem se poprvé dozvěděla oficiální diagnózu mé matky, kterou přede mnou babička tajila. Víím, že to bylo vážné celé mé dětství, a když jsme byli s mojí maturitní třídou v Praze na představení Neviditelný od Havlíčka, tak mě to zevnitř sesypalo. Moje máma má paranoidní schizofrenii a moje dětství to ovlivnilo všemi směry. Začala jsem se bát. Tehdy. Dnes už ne. Jsou zážitky z mého dětství, o kterých jsem nikdy nedovedla mluvit, možná protože se za to až moc stydím, za to, co moje máma dělala. Anebo protože to tak trhá srdce, že nevím, netuším, jak bych to mělo vyslovit. Aby mě to neroztrhalo srdce na kusy. Na malé kousičky, které už nepůjdou slepit.

A pak jsem se zvedla. Začala číst. Znovu objevila svět a zjistila, že se dá žít. I když jsem neměla nikdy něco pevného, čeho bych se jako holka chytla. Našla jsem slunce a cestu, po které chci jít. Zkusila jsem si všechno. Zapíjení emocí alkoholem, touha uniknout před sebou za pomoci drog, ale i sebepoškozování v mých deseti letech.

Poprvé jsem přemýšlela o sebevraždě, když mi bylo deset let. Když moji mámu odvezli.

Za pár měsíců mi bude 19 let, budu maturovat, a ve své hlavě si držím ochrannou slunečnici, která mi dává touhu jít dál. Každý v sobě máme tajná zákoutí. Někdo větší, někdo menší. Ale můžeme se stát dostatečně silnými na to, abychom si dokázali splnit sny.

Mým snem bylo budít se ráno, aniž bych měla na srdci tíhu. Myslím, že se to stalo. Myslím, že jsem po všech těch šílených odbočkách do pekel, našla odbočku do světla.

Lidé trpící schizofrenií mají jiný svět. Občas se ztrácí a občas se ztrácí jejich nejbližší.

Chce to čas. Protože čas je, vážně, největší lék. Až dnes jsem přijala to, že za to máma nemohla. Že se to může stát komukoli z nás.

Dospěla jsem až moc brzo. Ale udělalo to ze mě člověka empatického, který ví, v jakých situacích je lepší mlčet než mluvit. Jako dítě jsem si přála být šťastná, jednou až vyrostu. A víte, já jsem konečně šťastná. Vzít to všechno jako puzzle a jít dál. Usmívat se a mít radost z maličkostí.

Neboj mami, my to, snad, zvládneme, já Tě miluji a dala bych za Tebe život, tak jako ty za mě. Jen mě bolí, i dnes, když vidím, že se trápíš, když vidím, jak nevíš, kam jít, a za kým jít. Když vidím, že bys ve svých dnech dokázala dát všechno ze sebe cizím chlapům.

Bojím se, že jsem taky taková jako ty, a jako můj otec. Že ve vztazích nebudu a nejsem stabilní. Že střídám to, s kým jsem.

Že střídám to, kým jsem.

Děti schizofreniků mají jednu společnou vlastnost. Na svoje dětství s nemocným rodičem, by nejradši zapomněly.